

Raamovereenkomst onder- houd elementenverharding

Inschrijvingsleidraad

Nationale openbare procedure

projectnummer 0469839.100
definitief revisie D0
27 mei 2021

Raamovereenkomst onderhoud elementenverharding 2021 - 2023

Inschrijvingsleidraad

Nationale openbare procedure

definitief revisie D0
datum 27 mei 2021

Auteurs

R. Overzet

Opdrachtgever

Gemeente Eemsdelta
Wilhelminaweg 14
9901 CM
Appingedam

datum vrijgave
27-05-2021

beschrijving revisie D0
definitief

gecontroleerd
J. Darwinkel

vrijgave
H.B. Brouwer

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Motiveringen in het kader van de aanbestedingswet	1
1.1.1	Aanbestedingsprocedure	1
1.1.2	Clustering van opdrachten	1
1.1.3	Niet opdelen in (meer) percelen	1
1.2	Onderwerp van aanbesteding	1
1.2.1	Opdracht	1
1.2.2	Bouworganisatievorm	1
1.2.3	Tijds- en waardebeoordeling raamovereenkomst	1
1.2.4	Opties	2
1.3	Begeleider van de aanbesteder	2
1.4	Communicatie, uitwisseling van documenten, integriteit, publiciteit en auteursrecht	2
1.5	Aankondiging	2
1.6	Aanbestedingsdocumenten	3
1.7	Inschrijfvergoeding	3
2	Planning	4
3	Inlichten en informatie uitwisselen	5
3.1	Algemeen	5
3.2	Nadere inlichtingen ten behoeve van de inschrijving	5
3.3	Nadere inlichtingen in geval van een gerechtvaardigd commercieel belang	6
4	Uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen	7
4.1	Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA)	7
4.2	Uitsluitingsgronden	7
4.3	(minimum) Geschiktheidseisen	7
4.3.1	Financiële en economische draagkracht	8
4.3.2	Technische bekwaamheid	8
4.3.3	Kwaliteits- en veiligheidsbewaking	9
4.3.4	Beroepsbevoegdheid	9
4.3.5	Eisen bij inschrijving als samenwerkingsverband (combinatie)	9
4.3.6	Eisen indien een beroep wordt gedaan op derden om aan de geschiktheidseisen en beroepsbevoegdheden te voldoen	9
5	Inschrijven	11
5.1	Algemeen	11
5.2	Inschrijving	11
5.2.1	Uitsluitingscriteria en geschiktheidseisen	11
5.2.2	Prijs	11

5.3	Indienen inschrijving	11
5.4	Voorkennis en belangenverstrengeling	12
5.5	Producteisen inschrijving	12
5.5.1	Varianten van de inschrijver	12
5.5.2	Taal	12
5.5.3	Ondertekening	12
5.5.4	Financieel	12
5.5.5	Overige	13
5.5.6	Inschrijving op RAW-bestek	13
5.5.7	Gestanddoeningstermijn	13
6	Beoordelen inschrijvingen	14
6.1	Gunningcriterium	14
6.2	Beoordelingsprocedure	14
6.2.1	Toetsing van de inschrijvingen op de inschrijvingseisen	14
6.2.2	Inschrijvingssom, laagste prijs	14
6.3	Controle op bewijsmiddelen vanuit het ingediende UEA	15
7	Gunnen en contracteren	16
7.1	Gunningsbeslissing	16
7.2	Bezwaarprocedure	16
7.3	Zekerheidsstelling	16
8	Nadere bepalingen	17
8.1	Voorbehoud	17
8.2	Geschillenregeling	17
8.3	Onvoorwaardelijke inschrijving	17
9	Lijst van bijlagen en modellen	18

Model Verklaring bestuurder omtrent rechtmatigheid Inschrijving (model K uit ARW 2016)

UEA (Uniform Europees Aanbestedingsdocument)

Relevant voor het indienen op verzoek en indien van toepassing:

Model A1 Opgave referentieproject voor een werk

Model B1 Verklaring aansprakelijkheden bij combinatievorming

Model B2 Verklaring omtrent beroep op bekwaamheid

1 Inleiding

Gemeente Eemsdelta, hierna nu te noemen "de aanbesteder", organiseert een aanbesteding volgens de Nationale] openbare procedure om te komen tot contractering van een ondernemer ten behoeve van de realisatie van het Werk, (hierna: de opdracht), gedefinieerd als:

"RAW Raamovereenkomst, onderhoud elementenverharding 2021-2023".

Op deze aanbesteding is de Aanbestedingswet en het Aanbestedingsreglement Werken 2016 (ARW 2016) van toepassing.

In deze inschrijvingsleidraad wordt het verloop van de aanbestedingsprocedure beschreven en wordt inzichtelijk gemaakt aan welke voorwaarden de inschrijving moet voldoen en hoe de gunning plaatsvindt.

1.1 Motiveringen in het kader van de aanbestedingswet

1.1.1 Aanbestedingsprocedure

De keuze voor de **nationale openbare aanbestedingsprocedure** volgt uit de Gids Proportionaliteit en het daarop gebaseerde aanbestedingsbeleid van de aanbesteder. De raming van het werk ligt onder de drempel voor Europees aanbesteden.

1.1.2 Clustering van opdrachten

Onderhavig aan te besteden project is een op zich zelf staand project, in traditionele vorm (UAV, RAW) en betreft geen clustering van meerdere opdrachten.

1.1.3 Niet opdelen in (meer) percelen

De opdracht is niet onderverdeeld in percelen, omdat de opdracht wordt gezien als een logisch samenhangend geheel en gezien de grootte en gestelde geschiktheidseisen en gunningscriteria het midden- en kleinbedrijf voldoende toegang heeft tot de opdracht.

Ook brengt het verdelen van de opdracht in percelen voor de aanbesteder extra administratieve lasten, risico's en faalkosten met zich mee. Voor onderhavige opdracht worden deze niet acceptabel bevonden.

1.2 Onderwerp van aanbesteding

De werkzaamheden omvatten klein en middelgroot onderhoudswerk en investeringswerk aan wegen met elementenverhardingen inclusief verrichten van bijkomende werkzaamheden.

1.2.1 Opdracht

De opdracht omvat op hoofdlijnen:

- Herstellen elementenverhardingen;
- Aanleg nieuwe wegonderdelen.

1.2.2 Bouworganisatievorm

Het project betreft een RAW-Raamovereenkomst volgens de RAW-systematiek met de Uniforme Administratieve Voorwaarden 2012 (UAV-2012).

1.2.3 Tijds- en waardebeoordeling raamovereenkomst

De overeenkomst wordt aangegaan voor de periode van 2 jaar, te weten van augustus 2021 tot en met juli 2023

Verwachte omzetsom bedraagt € 1.400.000,00 excl. BTW voor 4 jaar (€ 350.000,-- excl. BTW per jaar)
De gegarandeerde omzetsom bedraagt €1.000.000,00 excl. BTW voor 4 jaar (€ 250.000,00 excl. BTW per jaar).

1.2.4 Opties

De overeenkomst wordt aangegaan voor de periode van augustus 2021 tot en met juli 2023 met een optie voor 2 maal een verlenging van 1 jaar.

Naast andere beweegredenen om wel of niet de overeenkomst optioneel te verlengen is een positieve uitkomst van de in het bestek/contract genoemde evaluaties essentieel.

1.3 Begeleider van de aanbesteder

Antea Group begeleidt de aanbesteder bij de aanbestedingsprocedure.

De begeleider van de aanbesteder heeft tot taak het begeleiden, aansturen en bewaken van de gehele aanbestedingsprocedure.

1.4 Communicatie, uitwisseling van documenten, integriteit, publiciteit en auteursrecht

De communicatie, uitwisseling van documenten e.d. m.b.t. de inschrijvingsprocedure zal plaatsvinden via een digitaal aanbestedingsplatform (TenderNed).

Inschrijvers mogen alleen met de aanbesteder via TenderNed communiceren, uitgezonderd daar waar dit in deze leidraad ook is toegestaan via het emailadres van een aangewezen contactpersoon van de aanbesteder. Communicatie op andere wijze of met andere medewerkers van de aanbesteder komt volledig voor risico van de inschrijver en geeft de aanbesteder het recht over te gaan tot uitsluiting van de betrokken inschrijver.

Beïnvloeding, op welke manier dan ook, van bij de aanbesteding betrokken medewerkers en/of leden van het beoordelingsteam en/of leden van het TenderNed-aanbestedingsteam die niet tot de organisatie van de aanbesteder behoren, leidt tot uitsluiting van deelname aan de aanbesteding.

Het is de inschrijvers, leden van de beoordelingscommissie leden van het TenderNed-aanbestedings-team of anderen dan de projectleider van de aanbesteder **niet** toegestaan in de publiciteit te treden over zaken die inhoudelijk samenhangen met de inschrijvingen of de aanbestedingsprocedure als zodanig, vóórdat het besluit van de aanbesteder is bekendgemaakt.

De aanbesteder behoudt zich het recht voor om met alle inschrijvingen en in het bijzonder over de voor gunning in aanmerking komende inschrijving in de publiciteit te treden, zonder daarvoor aan de inschrijvers enige vergoeding schuldig te zijn.

Alle documentatie en informatie die in het kader van de aanbesteding verstrekt wordt, is vertrouwelijk. De inschrijver zal geheimhouding verzekeren en ook opleggen aan de door hen in te schakelen medewerkers, partijen en adviseurs. Inschrijvers zullen ervoor zorg dragen, dat alleen personen kennis van documentatie en informatie krijgen waarvoor dit noodzakelijk is om een aanbieding uit te brengen.

De aanbesteder behoudt zich uitdrukkelijk het auteursrecht voor met betrekking tot alle in het kader van de aanbesteding verstrekte stukken. De inschrijver erkent dit voorbehoud.

De inschrijving blijft het intelligent eigendom van de auteurs.

1.5 Aankondiging

Deze aanbestedingsprocedure is aangekondigd middels het plaatsen van een aankondiging op het digitale aanbestedingsplatform TenderNed.

De bij deze aanbesteding behorende documenten zijn/worden geplaatst op TenderNed.

Ook het verdere verloop van de aanbestedingsprocedure vindt plaats via TenderNed.

Bij tegenstrijdigheden tussen de documenten onderling of met de tekst van de aankondiging gaat de tekst van deze leidraad boven die van de bijlagen en de tekst van de leidraad (inclusief bijlagen) boven de tekst van de aankondiging. De inhoud van de overeenkomst zal prevaleren boven de tekst van de aankondiging en de leidraden.

1.6 Aanbestedingsdocumenten

Bij deze leidraad behoren de volgende aanbestedingsdocumenten:

- Bestek en eventuele bijlagen zoals omschreven in het bestek
Status Definitief, revisie D0

Modellen:

- Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) (separaat als PDF-bestand bijgevoegd)
- Model A1 Referentieblad
- Model B1 Verklaring omtrent beroep op bekwaamheid
- Model B2 Verklaring omtrent beroep op financiële draagkracht
- Model Verklaring bestuurder omtrent rechtmatigheid inschrijving (model K uit ARW 2016).

De aanbestedingsdocumenten maken een onlosmakelijk onderdeel uit van de te sluiten overeenkomst. In geval van tegenstrijdigheden in de aanbestedingsprocedure geldt de volgende rangorde:

1. Nota(`s) van Inlichtingen (bij meerdere; laatste versie als hoogste in de rangorde);
2. Overeenkomst dan wel bestek;
3. Inschrijvingsleidraad inclusief bijlagen (tekst inschrijvingsleidraad gaat voor bijlagen);
4. Inschrijving, aanbieding van de inschrijver.

Niettegenstaande bovenstaande rangorde dienen deelnemers aan de aanbestedingsprocedure de aanbesteder zo spoedig mogelijk op de hoogte te stellen van tegenstrijdigheden.

1.7 Inschrijvergoeding

De aanbesteder verstrekt geen inschrijvergoeding.

2 Planning

Voor de inschrijvingsfase geldt de onderstaande planning. De planning is onder voorbehoud van omstandigheden die wijziging van de planning noodzakelijk maken. De als "uiterlijk" aangeduide datum en tijdstip zijn fatale termijnen.

Omschrijving	Door	Datum of periode	Tijdstip
Inlichten en informatie uitwisselen			
Indienen vragen via TenderNed t.b.v. het verkrijgen van nadere inlichtingen, uiterlijk:	ondernemer die voornemens is in te schrijven	14-06-2021	10.00 uur
Verstrekken nota van inlichtingen inschrijvingsfase via TenderNed	aanbesteder	17-06-2021	
Inschrijven			
Indienen inschrijving via TenderNed uiterlijk:	inschrijvers	24-06-2021	10.00 uur
Beoordelen inschrijvingen			
Openen kluis op TenderNed	aanbesteder	24-06-2021	10.01 uur
Toetsen inschrijving op geldigheid	aanbesteder		
Beoordelen inschrijvingsbiljet (met inschrijvingsprijs) en vaststellen laagste prijs	aanbesteder	24-06-2021	10.30 uur
Toetsen op uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen			
Opvragen bewijsstukken Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) via TenderNed	aanbesteder		
Aanleveren bewijsstukken via TenderNed	Inschrijver welke voor gunning in aanmerking komt	Binnen 7 dagen na verzoek	
Beoordelen bewijsstukken	aanbesteder		
Gunnen en contracteren			
Verzenden via TenderNed van brieven omtrent voorgnomen gunning	aanbesteder		
Verzenden besluit definitieve gunning via TenderNed	aanbesteder		
Plaatsen "aankondiging van gegunde opdracht" op TenderNed	aanbesteder	13-09-2021	

3 Inlichten en informatie uitwisselen

3.1 Algemeen

De aankondiging en deze inschrijvingsleidraad met bijbehorende stukken/bijlagen zijn met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Desondanks kunnen er toch onduidelijkheden/onvolkomenheden voorkomen. Indien een ondernemer die voornemens is in te schrijven zich niet kan verenigen met de inhoud van deze documenten, dan wel dat deze ondernemer in deze documenten onjuistheden, onduidelijkheden dan wel onvolkomenheden aantreft, dient dit door deze ondernemer via TenderNed uiterlijk voor de sluitingstermijn voor het vragen van nadere inlichtingen aan de aanbesteder bekend te worden gemaakt.

Ten behoeve van het doen van een inschrijving worden de in deze Inschrijvingsleidraad genoemde model-verklaringen in bewerkbare vorm (Word of Excel) als hulpmiddel ter beschikking gesteld. Bij afwijking van deze in bewerkbare vorm verstrekte documenten met in PDF-formaat verstrekte documenten, hebben deze laatste te gelden. Inschrijver is er voor verantwoordelijk dat de bij inschrijving ingediende verklaringen zijn opgemaakt overeenkomstig de in PDF-formaat verstrekte model-verklaring. Een en ander doet geen afbreuk aan de hiervoor vermelde waarschuwingsplicht van ondernemers die voornemens zijn in te schrijven.

Ingeval de onverenigbaarheid dan wel de onduidelijkheid/onvolkomenheid volgt uit de door aanbesteder verstrekte nota van inlichtingen inschrijvingsfase, dan dient ondernemer dit uiterlijk 7 dagen voor de in hoofdstuk 2 aangegeven datum voor het uiterlijk indienen van de inschrijving aan de orde te stellen.

Van ondernemer wordt aldus in de inschrijvingsfase een proactieve houding verwacht. Voldoet een ondernemer daaraan niet dan verwerkt de ondernemer zijn rechten om op een later tijdstip (na inschrijving) over die onverenigbaarheid of onduidelijkheid/onvolkomenheid op te komen.

Nota's van inlichtingen, processen verbaal e.d. worden als integraal onderdeel van de overeenkomst beschouwd.

3.2 Nadere inlichtingen ten behoeve van de inschrijving

Nadere inlichtingen als bedoeld in artikel 2.22 van het ARW 2016 kunnen uitsluitend worden verkregen door op de site van het digitaal aanbestedingsplatform TenderNed via de vragenmodule vragen in te dienen.

Voor de wijze van stellen van vragen zie "Handleiding Ondernemers" op de site van TenderNed (hoofdstuk 7. "Stel vragen en krijg antwoorden").

Vragen kunnen tot op het in hoofdstuk 2 Planning genoemde datum en tijdstip worden ingediend. Vragen die na het genoemde tijdstip worden ontvangen worden niet in behandeling genomen.

Ten behoeve van een efficiënte verwerking dienen vragen aan de volgende voorwaarden te voldoen:

- de vraag dient helder en duidelijk te zijn geformuleerd;
- uit de formulering van de vraag mag op generlei wijze een referentie naar de vragensteller blijken;
- de vraag dient een referentie te bevatten naar de paragraaf, bladzijde en alinea van dit document, dan wel artikel of bestekspostnummer uit het bestek waarop de vraag betrekking heeft.

Voor de uiterlijke termijn voor het indienen van vragen vindt geen beantwoording van vragen plaats. Pas na voornoemde termijn worden de vragen bestudeerd en wordt vanuit de geanonimiseerde vragen een **Nota van Inlichtingen inschrijvingsfase** opgemaakt en via TenderNed aan de gegadigden verstrekt.

Verduidelijkingen/wijzigingen van de zijde van de aanbesteder worden aan de ondernemingen bekend gemaakt door middel van een rectificatie van de aankondiging en/of via een nota van inlichtingen inschrijvingsfase.

3.3 Nadere inlichtingen in geval van een gerechtvaardigd commercieel belang

Een ondernemer die voornemens is in te schrijven kan verzoeken om nadere inlichtingen zoals bedoeld in artikel 2.23 van het ARW 2016 (nadere inlichtingen in geval van een gerechtvaardigd commercieel belang). Vragen en antwoorden van deze inlichtingen wordt niet opgenomen in de openbaar beschikbaar komende nota van inlichtingen.

Indien een ondernemer gebruik wil maken van dergelijke inlichtingen, dan dient de ondernemer dit via de vragenmodule van TenderNed binnen de inlichtingentermijn kenbaar te maken door in de vragenmodule het kenmerk "*Individueel behandelen*" te hanteren.

Dit verzoek wordt enkel in behandeling genomen, indien de ondernemer voldoende motiveert, waarom de inlichting een commercieel belang rechtvaardigt.

Indien het verzoek door de aanbesteder wordt gehonoreerd, worden de vragen via TenderNed individueel beantwoord dan wel kan op verzoek van de betreffende ondernemer een gesprek worden ingepland. Dit gesprek vindt plaats voordat de laatste nota van inlichtingen verschijnt.

Tijdens het gesprek wordt het 'Protocol individueel informatie uitwisselen' van CROW gevolgd, Van het gesprek wordt door de aanbesteder conform het format van CROW een "Proces verbaal individuele informatie uitwisseling" opgesteld en aangereikt via TenderNed. Het proces-verbaal dient binnen 2 werkdagen na verzending door de aanbesteder, ondertekend via TenderNed te worden geretourneerd door de betreffende ondernemer.

Indien het verzoek niet wordt gehonoreerd door de aanbesteder, dan zal de aanbesteder deze weigering schriftelijk onderbouwen. Vervolgens krijgt de ondernemer de keuze om de vraag ofwel in te trekken ofwel de vraag te beschouwen als een vraag in het kader van het verkrijgen van nadere inlichtingen.

4 Uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen

In dit hoofdstuk is aangegeven welke uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen van toepassing zijn. Tevens is aangegeven welke bewijsmiddelen worden verlangd.

4.1 Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA)

De aanbesteder maakt gebruik van het "Uniform Europees Aanbestedingsdocument" (UEA).

Sinds 1 juli 2016 is het gebruik van het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) in Nederland verplicht voor aanbestedingen boven én onder de drempel. Voor het invullen en genereren van het UEA is voor deze aanbesteding gekozen de pdf-versie van ministerie van Economische Zaken te hanteren.

De aanbesteder heeft bij Deel I de gegevens van de aanbesteding en aanbesteder ingevuld en in deel III de voor haar relevante uitsluitingsgronden geselecteerd en dit pdf-formulier aan de aanbestedingsstukken toegevoegd.

De inschrijver vult het formulier in en voegt het formulier toe aan haar inschrijving.

Het UEA hoeft niet ondertekend te worden. De ondertekening van het inschrijvingsbiljet geldt ook als de ondertekening van het UEA. In deel VI dient wel "plaats", "naam", "datum" en "functie" ingevuld te worden.

4.2 Uitsluitingsgronden

De aanbesteder sluit van deelneming aan een opdracht of een aanbestedingsprocedure uit iedere inschrijver waarop één of meer van de in bijgevoegd Uniform Europees Aanbestedingsdocument aangekruiste uitsluitingsgronden van toepassing zijn.

Ten bewijze van de uitsluitingsgronden dienen navolgende verklaringen alleen na een daartoe door de aanbesteder gesteld verzoek ingediend te worden:

- Gedragsverklaring aanbesteden (niet ouder dan 2 jaar) (*de ondernemer wordt er op geattendeerd dat de aanvraag van deze gedragsverklaring de nodige tijd (meerdere weken) vraagt*)
- Verklaring belastingdienst omtrent betaling van sociale verzekeringspremies en belastingen (niet ouder dan 6 maand)
- Uittreksel handelsregister (niet ouder dan 6 maand)

Indien de aanbesteder verzoekt bewijsstukken t.a.v. art. 2.13.7 a van het ARW 2016 (geen schending o.b.v. milieu-, sociaal of arbeidsrecht) aan te reiken zal de aanbesteder de aard en omvang nader bepalen.

Indien de aanbesteder aanwijzingen heeft dat van één van de uitsluitingsgronden genoemd in art 2.13.7 e, art. 2.13.7 f, art. 2.13.7 g, art. 2.13.7 h en art. 2.13.7 i van het ARW 2016 sprake is dan zal dit aan de inschrijver kenbaar worden gemaakt, waarna deze in de gelegenheid wordt gesteld zijn zienswijze hierop te geven.

4.3 (minimum) Geschiktheidseisen

4.3.1 Financiële en economische draagkracht

Geschiktheidseis	OP VERZOEK te overleggen verklaring
Aansprakelijkheidsverzekering De inschrijver heeft een uitgebreide aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven met een dekking minimaal € 2.500.000,00 per gebeurtenis. Overige eisen gesteld aan de aansprakelijkheidsverzekering zijn opgenomen in artikel 01.16.04 van deel 3 van dit bestek.	Kopie polis aansprakelijkheidsverzekering

4.3.2 Technische bekwaamheid

Voor wat betreft de technische bekwaamheid dient de inschrijver te voldoen aan de in navolgende tabel weergegeven geschiktheidseisen.

Referentieverklaringen:

De technische bekwaamheid moet worden aangetoond middels het op verzoek indienen van (referentie)verklaringen. De (referentie)verklaringen indienen in de vorm van een opgave projectreferentie, ingericht volgens bijgevoegd Model A1 (werken) (opgave technische bekwaamheid).

Indien met een referentie aan alle of meerdere geschiktheidseisen wordt voldaan, dan mag deze referentie voor meerdere geschiktheidseisen gebruikt worden.

De inschrijver wordt er op gewezen dat uit de referentieverklaring eenduidig dient te blijken dat voldaan wordt aan de betreffende geschiktheidseis voor technische bekwaamheid.

Tevredenheidsverklaringen:

Het conform artikel 2.16.2 a1 van het ARW 2016 bedoelde certificaat aanreiken in de vorm van een tevredenheidsverklaring. Van iedere projectreferentie dient een tevredenheidsverklaring inzake goede uitvoering van de opdrachtgever of de directievoerende instantie van het werk bij te worden gevoegd.

De aanbesteder behoudt zich het recht voor;

- om bij de opdrachtgever en/of directievoerende instantie van het referentieproject navraag te doen.
- ingeval van een tevredenheidsverklaring onderaannemer-hoofdaannemer, tevens navraag te doen bij de opdrachtgever van het gehele werk naar de tevredenheid over de door de onderaannemer uitgevoerde werkzaamheden.

Zelfvereiste

Een ondernemer (een gegadigde of een andere natuurlijke of rechtspersoon) kan zich op te voeren technische bekwaamheid slechts toerekenen indien de ondernemer de werkzaamheden waarop de technische bekwaamheid berust daadwerkelijk zelf heeft verricht.

Uitgewerkte eisen:

Nr.	Geschiktheidseis	OP VERZOEK te overleggen verklaring
	De inschrijver dient in de periode van vijf (5) jaar voorafgaande aan de datum van inschrijving, naar behoren en op vakkundige als ook regelmatige wijze te hebben uitgevoerd én tijdig hebben opgeleverd, verleend uitstel daarin begrepen,	- Referentieverklaring(en) conform Model A1 - Tevredenheidsverklaringen
a	ten minste één raamovereenkomst inzake herstraten elementenverharding met een jaaromvang van 10.000 m ²	

4.3.3 Kwaliteits- en veiligheidsbewaking

Geschiktheidseis	OP VERZOEK te overleggen verklaring
De inschrijver dient een gecertificeerd veiligheidszorgsysteem te voeren op basis van VCA*	Kopie van een geldig VCA-certificaat

4.3.4 Beroepsbevoegdheid

Geschiktheidseis	OP VERZOEK te overleggen verklaring
De inschrijver dient ingeschreven te staan in het beroeps- of handelsregister volgens de eisen van de wetgeving van het vestigingsland van de onderneming (voor Nederland: de Kamer van Koophandel)	<p>Een uittreksel uit het handels- of beroepsregister (in Nederland: uittreksel handelsregister KvK) (niet ouder dan 6 maanden).</p> <p>Ingeval van inschrijving als combinatie geldt dat van elk lid van de combinatie een dergelijke uittreksel dient te worden overgelegd.</p>

4.3.5 Eisen bij inschrijving als samenwerkingsverband (combinatie)

Ingeval van inschrijving van een samenwerkingsverband van ondernemers (verder te noemen "combinatie") dient van iedere deelnemer van de combinatie een Uniform Europees Aanbestedingsdocument (zie par. 4.1) **bij inschrijving** te worden overgelegd;

De tot de combinatie behorende deelnemers zijn zowel gezamenlijk als hoofdelijk aansprakelijk voor de uitvoering van de beoogde opdracht, inclusief het nakomen van garantieverplichtingen of verklaringen.

Bij de controle op de bewijsmiddelen vanuit het ingediende Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) (zie 6.5) dient de inschrijver op eerste verzoek van de aanbesteder binnen 7 dagen in te dienen:

- van elk lid van de combinatie een ingevuld en door een rechtsgeldige vertegenwoordiger ondertekende "Verklaring aansprakelijkheden bij combinatievorming (Model B1);
- van elk lid van de combinatie de onweerlegbare verklaringen en bewijsmiddelen omtrent de gestelde uitsluitingsgronden, waaruit dient te blijken dat de betreffende combinant niet verkeert in een situatie zoals omschreven in paragraaf 4.2.

Ingeval bij deze aanbestedingsprocedure eisen worden gesteld ten aanzien van kwaliteits- en/of veiligheids certificering, dient minimaal de penvoerder van de combinatie hieraan te voldoen.

4.3.6 Eisen indien een beroep wordt gedaan op derden om aan de geschiktheidseisen en beroepsbevoegdheden te voldoen

Onder "derden" worden verstaan onderaannemers, moeder-, zuster- of dochterondernemingen.

Ingeval er sprake is van een inschrijver die voor het uit te voeren werk derden wil inschakelen om aan de geschiktheidseisen ten aanzien van technische bekwaamheid en beroepsbevoegdheid te kunnen voldoen, verklaart de inschrijver in het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) welke derde(n) voor welk werkonderdeel hiervoor zal/zullen worden betrokken.

Indien het werk aan een dergelijke inschrijver wordt opgedragen, is hij verplicht het betreffende werkonderdeel door de voorgestelde derde te laten uitvoeren.

Bij de controle op de bewijsmiddelen vanuit de ingediende Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) dient de inschrijver op eerste verzoek van de aanbesteder binnen 7 dagen in te dienen:

- een door inschrijver en derde ondertekende schriftelijke verklaring waarin wordt aangetoond dat de inschrijver voor de uitvoering daadwerkelijk kan beschikken over de middelen en kennis van de betrokken derde. (Bijlage Model B2 (verklaring omtrent beroep op bekwaamheid));
- een ingevuld Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) van de betreffende derde.

5 Inschrijven

5.1 Algemeen

Door in te schrijven:

- geeft de inschrijver te kennen akkoord te gaan met de proceduregang én de wijze van beoordeling zoals beschreven in deze leidraad.

5.2 Inschrijving

De economisch meest voordelige inschrijving wordt vastgesteld op basis van de laagste prijs.

5.2.1 Uitsluitingscriteria en geschiktheidseisen

Bij uploading naar het digitaal aanbestedingsplatform (TenderNed) navolgende werkwijze, documentstructuur en documentbenaming hanteren:

Uploaden bij "**beantwoord de eisen**":

- "Uniform Europees Aanbestedingsdocument" (UEA) (ingeval van een combinatie van elke combinatie) RAW Raamovereenkomst, onderhoud elementenverhardingen 2021-2023";
- "Verklaring bestuurder omtrent rechtmatigheid Inschrijving" (Model K uit ARW 2016).

5.2.2 Prijs

Bij uploading naar het digitaal aanbestedingsplatform (TenderNed) navolgende werkwijze, documentstructuur en documentbenaming hanteren:

In submap "**prijs**"

- "Inschrijvingsbiljet RAW Raamovereenkomst, onderhoud elementenverhardingen 2021-2023";
- "Inschrijvingsstaat RAW Raamovereenkomst, onderhoud elementenverhardingen 2021-2023"

5.3 Indienen inschrijving

De inschrijving dient uiterlijk op het in hoofdstuk 2 genoemde datum en tijdstip ingediend te zijn op het digitale aanbestedingsplatform (TenderNed).

De inschrijver is verantwoordelijk voor de tijdige indiening van zijn inschrijving.

Het na het uiterste tijdstip van inschrijving indienen van een inschrijving is op TenderNed geblokkeerd !

De aanbesteder is niet verantwoordelijk voor het niet kunnen inschrijven vanwege automatiserings- of telefoonproblemen.

Voor de wijze van inschrijven zie "Handleiding Ondernemers" op de site van TenderNed (hoofdstuk 8. "*Dien uw inschrijving in*").

De inschrijver wordt er nadrukkelijk op gewezen zich op tijd te overtuigen van de werkwijze ten aanzien van digitaal inschrijven via TenderNed. Voor de inschrijving werkt TenderNed met een transactiecode welke via sms naar een mobiel nummer wordt verzonden; controleer vooraf of dit nummer correct is en de betreffende mobiele telefoon bij de hand is!

5.4 Voorkennis en belangenverstremgeling

De aanbesteder voorkomt kennisvoorsprong van marktpartijen, door alle relevante vooronderzoeken, adviezen e.a. gedaan waarvoor in het voortraject van deze aanbesteding marktpartijen zijn ingeschakeld, te voegen bij de aanbestedingsdocumenten.

Indien de inschrijver zelf eerder werkzaamheden of diensten heeft verricht ter voorbereiding van de onderhavige opdracht, dan wel op andere wijze direct of indirect betrokken is (geweest) bij de voorbereiding van de opdracht, kan er een vermoeden zijn van voorkennis.

Indien een inschrijver deel uitmaakt van een concern of groep waarvan één of meerdere ondernemingen dergelijke voorbereidende werkzaamheden of diensten hebben verricht, wordt er vermoed sprake te zijn van belangenverstremgeling.

In geval van een vermoeden van voorkennis of belangenverstremgeling:

- kan een inschrijver, of bij gezamenlijk aanmelden; één of meerdere van de combinanten worden uitgesloten van deelneming aan een opdracht of de aanbestedingsprocedure;
- betrekking hebbende op de derde, waarmee gegadigde beoogt te voldoen aan de geschiktheidseisen, kan aanbesteder besluiten deze derde niet te accepteren en kan de inschrijver worden uitgesloten van deelneming aan een opdracht of de aanbestedingsprocedure

Aanbesteder stelt de inschrijver in de gelegenheid om een vermoeden van voorkennis of belangenverstremgeling te weerleggen en aan te tonen dat de eerlijke mededinging niet wordt geschaad door de (eerdere) betrokkenheid van de inschrijver respectievelijk de hiervoor bedoelde andere ondernemingen.

De inschrijver dient hiertoe bij inschrijving te beschikken over een door de aanbesteder goedgekeurd belangenbeschermingsplan.

De inschrijver biedt, bij een dergelijk vermoeden, uiterlijk één week voor inschrijving de aanbesteder een belangenbeschermingsplan aan waarin de inschrijver de maatregelen beschrijft die het vermoeden weerleggen. Voor inschrijving informeert de aanbesteder de inschrijver of het ingediende belangenbeschermingsplan geaccepteerd wordt.

5.5 Producteisen inschrijving

De inschrijving dient te voldoen aan de in deze paragraaf benoemde producteisen.

5.5.1 Varianten van de inschrijver

Het indienen van varianten van de inschrijver is niet toegestaan.

5.5.2 Taal

De inschrijving (en alle verdere communicatie, waaronder de communicatie tijdens de uitvoering van de opdracht) is volledig in het Nederlands.

Daar waar brochures, technische beschrijvingen en andere bronnen gevraagd worden kan, indien die bronnen alleen in het Engels beschikbaar zijn, worden volstaan met Engelstalige informatie.

5.5.3 Ondertekening

De inschrijving dient rechtsgeldig ondertekend te zijn.

In geval van Inschrijving door een samenwerkingsverband van ondernemers dient de inschrijving door alle deelnemers aan het samenwerkingsverband rechtsgeldig ondertekend te worden.

5.5.4 Financieel

Ten aanzien van het financiële deel van de inschrijving gelden de volgende voorschriften:

- Alle geldbedragen zijn in Euro;
- Alle geldbedragen zijn exclusief omzetbelasting;

5.5.5 Overige

De inschrijving dient volledig te zijn.

5.5.6 Inschrijving op RAW-bestek

Met betrekking tot de inschrijving zijn van toepassing de eisen aan de inschrijving zoals opgenomen in artikel 01.01.05, 01.01.06 en 01.01.07 van de Standaard RAW Bepalingen 2020.

In aanvulling op artikel 01.01.06 lid 03 van de Standaard geldt:

Een post eenmalige kosten en/of korting mag NIET worden opgenomen. Alle kosten dienen in de eenheidsprijzen of staartkosten (algemene kosten uitvoeringskosten en winst en risico) te zijn opgenomen. Indien een post eenmalige kosten en/of korting is opgenomen wordt de inschrijving ongeldig verklaard.

5.5.7 Gestanddoeningstermijn

Gestanddoeningstermijn is conform artikel 2.30.1 van het ARW 2016 50 dagen na de dag van indienen van de inschrijving.

6 Beoordelen inschrijvingen

6.1 Gunningcriterium

Het gunningscriterium is laagste prijs.

Gezien navolgende motivering gunt de aanbesteder de opdracht, in afwijking van artikel 2.6.1. van het ARW 2016, op grond van de laagste prijs. Krachtens artikel 2.6.10 van het ARW 2016 geldt de volgende motivering:

- *Geen meerwaarde te creëren uit kwaliteitscriteria*
Bij dit werk is weinig of geen meerwaarde te creëren uit kwaliteitscriteria. Deze mogelijke geringe meerwaarde staat niet in verhouding tot de administratieve lasten die de inschrijving en beoordeling op kwaliteitscriteria in dat geval voor inschrijvers en opdrachtgever met zich mee brengt.
- *Aard van het contract*
Het betreft een bestek in de GWW-sector op basis van de RAW-systematiek. Door de RAW-systematiek is een zeer vergaande standaardisatie doorgevoerd met als groot voordeel dat inschrijvers precies weten waarvoor zij prijzen afgeven en de aanbestedende diensten precies weten welke prestaties zij voor die prijzen geleverd krijgen. Een RAW-bestek op zich biedt dus vrijwel geen ruimte voor het bieden van extra kwaliteit voor zover het gaat om de prestaties die de kern van de opdracht vormen (uit advies 224 van de Commissie van Aanbestedingsexperts, mei 2015);

Bij een RAW-raamovereenkomst is het niet bekend wat de inhoud van een deelopdracht zal zijn en dan is het niet eenvoudig en voor de hand liggend om criteria voor de beste prijs-kwaliteitsverhouding vast te stellen (uit advies 224 van de Commissie van Aanbestedingsexperts, mei 2015).
- *Communicatie, hinder, speciale uitvoeringsvoorzieningen*
Communicatie met betrokkenen, bewoners e.a. is op dit werk beperkt en geeft inschrijvers weinig of geen ruimte om zich te onderscheiden.
- *Proportionaliteit*
Het werk is te klein om daarvoor speciaal een projectorganisatie op te zetten. Het werk zal waarschijnlijk binnen de lijnorganisatie opgepakt worden. Op dit aspect is weinig of geen ruimte voor inschrijvers zich te onderscheiden.

6.2 Beoordelingsprocedure

6.2.1 Toetsing van de inschrijvingen op de inschrijvingseisen

De aanbesteder controleert of de inschrijvingen tijdig, compleet en juist zijn aangeleverd.

Alleen tijdig en op de voorgeschreven wijze ingediende inschrijvingen die voldoen aan het ARW 2016 worden in behandeling genomen.

6.2.2 Inschrijvingsom, laagste prijs

De laagste prijs blijkt na het openen van de kluis. De inschrijvers kunnen hierbij **niet** aanwezig zijn.

6.3 Controle op bewijsmiddelen vanuit het ingediende UEA

Om de juistheid van het door de inschrijver ingediende Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) te controleren moet de inschrijver die het eerst voor gunning in aanmerking komt op eerste verzoek van de aanbesteder de bewijsmiddelen zoals genoemd in het ARW 2016 en deze inschrijvingsleidraad binnen 7 dagen bij de aanbesteder indienen.

Mocht uit de controle van de bewijsmiddelen blijken dat de inschrijver toch niet voldoet, dan kan de inschrijver, in aanmerking nemende artikel 2.21.5 en 2.21.6 van het ARW 2016, worden uitgesloten.

7 Gunnen en contracteren

7.1 Gunningsbeslissing

Na het beoordelen van de inschrijvingen stelt de aanbesteder alle inschrijvers via TenderNed in kennis van de gunningsbeslissing welke tenminste de informatie bevat welke nodig is op grond van artikel 2.36.5 van het ARW 2016 en aan welke inschrijver, en op welke gronden, de aanbesteder voornemens is te gunnen.

Aan dit voornemen tot gunning kunnen géén rechten worden ontleend.

7.2 Bezwaarprocedure

Niet voor de opdracht in aanmerking gekomen inschrijvers kunnen binnen twintig (20) dagen opkomen tegen de gunningbeslissing. Indien een inschrijver van deze mogelijkheid gebruik maakt, zal niet tot contracteren worden overgegaan voordat er vonnis is geweest.

De aanbesteder behoudt zich het recht voor voornoemde termijn van twintig (20) dagen tussentijds te verlengen. De inschrijvers worden hierover in een voorkomend geval geïnformeerd.

Wordt er géén kort geding aanhangig gemaakt, dan zal de aanbesteder na afloop van de termijn van twintig (20) dagen de opdracht gunnen in overeenstemming met zijn voornemen.

Gestelde termijn is een vervaltermijn waarna er gegund kan worden. Indien een zwaarwegend belang onverwijld gunning gebiedt, kan de aanbesteder ook voor de afloop van de genoemde termijn gunnen. Door binnen deze termijn geen gebruik te maken doet de inschrijver afstand van het recht om te klagen of vervangende schadevergoeding te vorderen, nadien ingestelde bezwaren zullen daardoor niet ontvankelijk zijn.

Indien een inschrijver tegen een gunningsvoornemen een kort geding aanhangig maakt, en de oorspronkelijke begunstigde intervenueert niet in dit geding dan vervalt zijn recht om nog op te mogen komen tegen een eventueel gewijzigd gunningsvoornemen.

7.3 Zekerheidsstelling

Van de aannemer wordt conform artikel 01.21.03 van de Standaard geen zekerheidsstelling verlangd op de RAW-raamovereenkomst. Het bepaalde in paragraaf 43a van de UAV 2012 is niet van toepassing.

8 Nadere bepalingen

8.1 Voorbehoud

De aanbesteder is niet verplicht de opdracht in het kader van deze aanbesteding te gunnen en behoudt zich het recht voor de aanbesteding te staken indien zij daartoe aanleiding ziet. De aanbesteder neemt een dergelijk besluit bij hoge uitzondering.

Inschrijvers hebben in dat geval geen recht op vergoeding van kosten gemaakt in het kader van of schade ontstaan ten gevolge van deze aanbesteding.

8.2 Geschillenregeling

Conform artikel 2.40 van het ARW 2016 worden geschillen uitsluitend voorgelegd bij de burgerlijke rechter.

8.3 Onvoorwaardelijke inschrijving

Door middel van het indienen van een inschrijving geeft de inschrijver aan in te stemmen met de te volgen aanbestedingsprocedure, de eisen en de voorwaarden zoals expliciet in dit document zijn opgenomen.

Het onder voorwaarden en/of voorbehoud doen van een inschrijving betekent het ontbreken van instemming met het in deze leidraad gestelde en maakt de aanmelding ongeldig.

Algemene inkoopvoorwaarden, branchevoorwaarden of andere voorwaarden van de inschrijver worden uitdrukkelijk uitgesloten en van de hand gewezen, ongeacht het moment dat deze ter hand gesteld zijn.

Gebruik van standaard briefpapier in de inschrijving waarin een standaardbepaling is opgenomen voor/over toepasselijkheid van de algemene voorwaarden van de onderneming, zal de aanbesteder opvatten als een kennelijke vergissing, en dit ook als zodanig bij de inschrijver verifiëren.

9 Lijst van bijlagen en modellen

Relevant voor het indienen bij de inschrijving:

- Uniform Europees Aanbestedingsdocument (separaat bijgevoegd)
- Model Verklaring bestuurder omtrent rechtmatigheid Inschrijving (model K uit ARW 2016)

Relevant voor het indienen op verzoek en indien van toepassing:

- Model A1 Opgave referentieproject voor een werk
- Model B1 Verklaring aansprakelijkheden bij combinatievorming
- Model B2 Verklaring omtrent beroep op bekwaamheid

Model Verklaring bestuurder omtrent rechtmatigheid Inschrijving (model K uit ARW 2016)

Verklaring bestuurder omtrent rechtmatigheid Inschrijving (model K uit ARW 2016)

Ondergetekende verklaart dat de onderhavige Inschrijving of, in geval van een onderhandelingsprocedure, de aanbidding ten behoeve van

RAW Raamovereenkomst, onderhoud elementenverhandingen 2021-2023.

Besteknr. 21015

niet tot stand is gekomen onder invloed van een overeenkomst, besluit of gedraging in strijd met het Nederlandse of Europese mededingingsrecht.

Aldus naar waarheid opgemaakt

Op (datum) te (plaats)

door (naam en voorletters)

als bestuurder van (naam bedrijf)

die (naam bedrijf)

ter zake van deze Inschrijving of Inschrijving rechtsgeldig vertegenwoordigt.

..... (handtekening)

Model A1 Opgave-referentieproject voor een werk

Opgave Referentieproject nr.

Naam en plaats project
Beschrijving van het werk *
Oprachtgever van het werk **:	Directievoerende instantie:
.....
contactpersoon.....	contactpersoon.....
postadres.....	postadres.....
telefoonnr.	telefoonnr.
Als hoofdaannemer	ja/nee
Aannemingsom en/of gefactureerd bedrag:	€
	€
	€
	(eventuele waarde van de onderdelen van het werk, zoals in de geschiktheidseis genoemd)
Als combinant	ja/nee
Deel aannemingsom en/of gefactureerd bedrag als combinant binnen de combinatie:	€
(niet gebaseerd op de participatieverhouding binnen de combinatie, maar het feitelijk aandeel)	€
	€
	(eventuele waarde van de onderdelen van het werk, zoals in de geschiktheidseis genoemd)
Omschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden als combinant en de taakverdeling tussen de combinanten:

Als onderaannemer	ja/nee
Deel aannemingsom en/of gefactureerd bedrag als onderaannemer binnen de gehele projectorganisatie van hoofdaannemer en onderaannemers.	€
	€
	€
	(eventuele waarde van de onderdelen van het werk, zoals in de geschiktheidseis genoemd)
Omschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden als onderaannemer:

Datum opdracht: 20..	Contract/
	Bouworganisatievorm:
Datum oplevering: 20..	(RAW, Stabu, UAV, D&C, Turnkey, UAV-GC)

* Geef een uitvoerige beschrijving van het werk en de werkzaamheden. Uit deze beschrijving moet voldoende blijken dat aan alle onderdelen van de (betreffende) geschiktheidseis(en) is voldaan

** In geval van werk uitgevoerd in onderaanneming, de instantie waarvoor de hoofdaannemer het werk heeft uitgevoerd.

Bij dit referentieproject is een tevredenheidsverklaring inzake goede uitvoering van de opdrachtgever of de directievoerende instantie van het werk bijgevoegd.

Model B1 Verklaring aansprakelijkheden bij combinatievorming

Verklaring aansprakelijkheden bij combinatievorming

Overwegende dat (*naam van de combinatie*) zich als inschrijver aanmeldt voor de aanbesteding van
.....(*projectnaam*).

Ondergetekende, in zijn hoedanigheid als rechtsgeldig vertegenwoordiger van
.....(*statutaire naam combinant*)
gevestigd teals lid van de combinatie,
verklaart dat hij hoofdelijk aansprakelijk is voor de juiste en volledige nakoming van de wettelijke en contractuele verplichtingen welke voortvloeien uit de uitvoering van onderhavig project.

De leiding van de combinatie in handen is van, (*naam penvoerende lid van de combinatie*) welke als penvoerder van de combinatie zal optreden en het enig aanspreekpunt voor de aanbestedende dienst/opdrachtgever zal zijn.

Aldus naar waarheid opgemaakt op(*datum*) te (*plaats*)

.....

(*naam rechtsgeldig vertegenwoordiger combinant*)

.....

(*functie*)

.....

(*handtekening*)

(door elke combinant in te vullen en aan te reiken)

Model B2 Verklaring omtrent beroep op bekwaamheid

Verklaring omtrent beroep op bekwaamheid

..... (statutaire naam inschrijver), gevestigd te (adres, postcode, plaats) meldt zich als inschrijver aan voor de aanbesteding van (projectnaam).

..... (statutaire naam inschrijver) doet voor de technische bekwaamheidseis (omschrijving geschiktheidseis of selectie-criterium uit de selectieleidraad) een beroep op de ervaring van (statutaire naam derde), gevestigd te (adres, postcode, plaats).

..... (statutaire naam inschrijver) verklaart dat zij (statutaire naam derde) ten behoeve van de werkzaamheden betreffende hiervoor genoemde eis zal inzetten indien zij het aanbestede werk krijgt opgedragen.

..... (statutaire naam derde) verklaart door ondertekening van deze verklaring dat inschrijver bij de uitvoering van het hiervoor omschreven onderdeel van de opdracht daadwerkelijk kan beschikken over de middelen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering voor het betreffende onderdeel van de opdracht.

Aldus naar waarheid opgemaakt op (datum) te (plaats)

.....	(naam rechtsgeldig vertegenwoordiger inschrijver)	(naam rechtsgeldig vertegenwoordiger derde)
.....	(functie)	(functie)
.....	(handtekening)	(handtekening)

Als bewijsmiddel is (referentie conform Model A2, betreffende certificaten) van de derde bij deze verklaring gevoegd.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al bijna 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. +31 6 51 32 89 17
E. bert.brouwer@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd en/of openbaar worden gemaakt
door middel van druk, fotokopie, elektro-
nisch of op welke wijze dan ook, zonder
schriftelijke toestemming van de auteurs.